

ЦРНО ЈАГЊЕ

Био један царев син који се бјеше зарекао да се не ће ожени
дотлен дотлен гођ у сну не види ђевојку која ће му рећи: “Ја сам
твоја, ја ћу ти бити сретња и родићу ти сина са сјајном звијездом
на челу.”

И ово никому не казиваше док једну ноћ у сну јави му се некаква
прелијепа жена и рече му:

“Што јуначе чиниш те се не жениш? Ено ти три сироте ђевојке без оца
и мајке у једној кући поземљуши која је на троје раздијељена и пред
сваком оплетен шарапод, и свака по себе различиту работу послује:
једна везе, друга плете, а трећа пјевајући прђију шије. Него кад се
пробудиш, хајде у лов, и упути се к најближему селу, на путу ћеш
срести једно јагње црно без биљега са златнијем рошчићима, и оно ће
те пред ђевојачку кућу довести.”

Кад се ујутро царев син пробуди, обрадује се и како му је рекла она
жена тако и учини. Подрани рано те са слугама у лов крене. Кад на
путу сретне оно црно јагње, рече слугама:

“Ви хајте ћа, или ме овђен причекајте, па кад ме видите, тадар ми се
надајте.”

По том он пође за јагњетом док угледа кућицу на три шарапода, и у
свакоме по ђевојка ђе работају како му је она жена била казала; и
зачуђен љепоти онијех ђевојака, не могаше разликовати која је од које
љепша, па им назове:

“Помоз’ бог”

Једна му од њи, најстарија рече:

“Бог дај буди господину!” друга: “Добра ти срећа делијо!” а трећа: “Са
срећом дошао сретњи и пресретњи јуначе!”

Зачуди се царев син на оваке одговоре, а највише на ови најпотоње
ђевојке и промисли у себе да ће бити срећан и пресрећан ако ову узме,
те сними с десне руке прстен и стави јој на руку говорећи јој:

“Ти си моја заручница.”

Па отолен свој пут, те дома. Казује оцу све шта је и како; отац му се
врло обрадује и велико весеље учини. Оне друге двије сестре пошто
виђеше да им се сестра најмлађа вјери преко њих живијех и старијих,
почну јој о глави радити и домишљати се како ће је обестрвити, и
договоре се те дозову једну вјештицу, бабу из села, која је знала
мађијати, и обећају јој све што имају ако што учини да се њихова
сестра не уда; те ова баба да им једну траву и рече им:

“Даћете јој ову траву да попије ујутро на ште срца у води неначетој, и како је попије доћи ће јој памрак у главу, те ће у гору побјећи, и кад се у гори нађе, већ се дома не врће, него ће се самодавити у пустињи или ће је звјерад растрћи; а када дође они чоек, оно је царев син, рећи ћете му да је сама побјегла.”

Како им ова баба рече, тако бездушнице и учине; даду јој ону траву у води, па теке попи, поче тамо амо бјежати те у пустињу као изван себе. Сјутра дан опет дође царев син да своју заручницу нађе, али му свасти одговоре да је сама јутрос рано некуд побјегла и да ништа не знаду куда се стрвила, и почну као плакати и жалити је пред њим. Царев син одмах брже боље за њом у гору да је тражи, као помамљен; кад – чује негђе да неко завија и плаче, те он по гласу трчи, кад ли нађе своју заручницу ће се прибила при једноме камену на пола мртва од великога страха и плача; он претрчи к њој и плачући је пригрли и завиче:

“Ха благо мене, ево ми је!”

Она га познаде, и теке чу његов глас, и она њега загрли, те од велике радости и плача њему на руке испијену. Кад то виђе царев син, извади нож иза паса, те сам себе уби, и обоје мртви на земљу падоше. У ови исти час – Божја воља! – цар спаваше, и у сну она иста жена што је цареву сину на сну долазила, појави се цару говорећи:

“Устај на ноге, твој је син мртав и твоја снаха; него узми траву што под узглавницом нађеш и трчи у ту и у ту гору, наћи ћеш их обоје једно до другог мртво, па помажи ране сину и добро траву ожми да му од ње сок у рану уљезе, а снаси срце намажи, и трипут реци: устаните несретњи па сретњи, ако Бог да.”

Пробуди се цар и уплашен преврне узглавницу и нађе под њом траву жуту као жукови цвијет, те потеци на коњу пут оне горе ће му је речено. Кад тамо, нађе сина и снаху пружени једно покрај другог, и почне нажимати сок од оне траве сину у ране а снаси срце мазати њоме, и не изрекао бјеше трећу ријеч:

“Устаните несретњи па сретњи, ако Бог да!” обоје устадоше на ноге као да им ништа није било. Мртви се зачуде како ускрснуше, а отац радујући се поведе их у свој двор, па их вјенча, и прве године роди млада царица сина са златном звијездом на челу.

